



مطالعه روان شناختی برای ارزیابی سیستم های مختلف سازه ای پل ها

علی عزیزی ناصر آباد^۱، دکتر عباسعلی شاهرودی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته تکنولوژی معماری دانشگاه مازندران

۲- دکتری معماری و عضو هیئت علمی دانشکده هنر و معماری دانشگاه مازندران

:

Ali1990_5@yahoo.com

خلاصه

پل بیان معمارانه ای از سازه است. امروزه سازه عظیم پل ها به گونه ای طراحی می شوند که تبدیل به یک عنصر شاخص معماری در شهر ها شده اند، بنابراین باید در طراحی پل ها مانند دیگر عناصر معماری به خواسته ها و تمایلات افراد توجه شود. در این مقاله به بررسی روشهای جدید پل سازی در قرن اخیر پرداخته شده است و پل ها از نظر فرم سازه ای و همچنین مصالح مصرفی در سازه اصلی آنها به گروههایی تقسیم شده اند، سپس از هر گروه یک نمونه شاخص جهت مطالعه انتخاب شد. هر کدام از نمونه های منتخب به صورت قطعه ویدویی ۴۰ ثانیه ای بر روی ۵۰ نفر از دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه مازندران مورد نظرسنجی قرار گرفتند. استفاده از ۱۰ صفت مختلف از نظر معنایی به افراد کمک میکرد تا نظرات خود را در مورد هر کدام از پل ها بیان کنند و احساسات و تمایلات خود را در مواجهه با هر کدام از پل ها نشان دهند و بطور غیر مستقیم توانستند ویژگی های فیزیکی یک پل برتر را مشخص نمایند تا در طراحی پل ها تاثیر داده شوند.

کلمات کلیدی: پل، سازه پل، معماری پل، روانشناسی، نیازهای انسان

۱. مقدمه

امروزه هر آنچه برای استفاده انسان و توسط انسان ساخته می شود باید طراحی گردد تا به نیاز های روانی و احساسی افراد پاسخ دهد. اگر در طراحی خواسته ها و تمایلات مردم در نظر گرفته شود محیط ساخته شده حاصل از آن قابلیت تأمین تعامل اجتماعی را خواهد داشت [۱]. معماران و طراحان شهری امروزه توجه ویژه ای به شناخت روانشناسانه رفتار های انسانی دارند زیرا اینگونه رفتارها با محیط کالبدی ارتباط تنگاتنگی دارند [۲] با استفاده از اصول روانشناسی محیط در خلق مکانهای فیزیکی و معماری خارجی و داخلی محیط، مطابق با نیاز انسان می توان محیطی پایدار را ایجاد کرد و بر حالات ذهنی، نگرش و رفتار انسانهایی که در آن محیط هستند، تأثیر گذاشت. روانشناسی محیط رابطه انسان با محیط کالبدی و تاثیرات این دو بر یکدیگر را به گونه ای مورد بررسی قرار می دهد که ارزش ها و احتیاج های انسان مورد توجه قرار گیرد [۲]. انسان در فرآیند ادراک محیطی بر اساس نیازهایش داده های مختلفی را از محیط پیرامون خود بر می گزیند به بیان دیگر نیازهای مختلف انسان در وی انگیزش ایجاد می کند و انگیزش نیروی هدایتگر ادراک و رفتار انسان در محیط است [۳]. معماری جدا از نقش عملکردی آن معنایی در درون خود نهفته دارد که توسط ناظر یا کاربر اثر معماری ادراک می شود، این بعد ادراکی از معماری نه تنها پیچیده و غیر آشکار، بلکه تنیده شده در مناسبات و فرهنگ هر قوم و ملت است و متاثر از عوامل متعدد اجتماعی و فردی است و معماری با گام نهادن در بعد ادراک است که معنی می یابد. [۴]

هدف اصلی معماری مردمی کردن معماری است یعنی توجه به همه نیازهای مردم در خلق یک اثر معماری است [۵]. انسان دارای دو ساحت عاطفی و عقلانی است سیما و عناصر شهری نیز باید نیاز های ساحت های متفاوت حیات انسان را به طور توأمان مد نظر قرار دهند [۶]. نیازها روحی و روانی و میل به زیبایی در انسان دسته ای از نیاز های او را تشکیل می دهند که در قرن حاضر و با توجه به برآورده شدن نیازهای اولیه انسان توجه با این نیازها از اهمیت بالایی برخوردار است. زیبایی از چشمان بیننده سرچشمه می گیرد، مفهوم زیبایی شناسی در طراحی به طور کلی از دو جنبه عین و ذهن قابل بررسی است از یک طرف کالبد طرح مطرح است و از طرف دیگر ذهنیت شهروندان. زیبایی شناسی بر اساس چهار رویکرد عمده کالبدی، روانشناسانه، کارشناسانه و مردم محور مورد بررسی قرار می گیرند. رویکرد مردم محور و روانشناسانه به لحاظ ماهیتی همانند هم هستند و می توان آنها

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد دانشکده هنر و معماری دانشگاه مازندران

^۲ استادیار و عضو هیئت علمی دانشکده هنر و معماری دانشگاه مازندران